

28 OCTOMBRIE

**SLUJBA
SF.MUCENICI
ANGHEL,EMANUEL,
GHEORGHE
SI NICOLAE
DE LA CRETA**

ATENA,1877

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

ΤΩΝ

ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

ΑΓΓΕΛΗ, ΜΑΝΟΥΗΛ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΤΩΝ ΕΝ ΡΕΘΥΜΝΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ,

Ψαλλομένη τῇ ΚΗ'. Ὁκτωβρίου.

ΕΝ Τῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ, στιχηρὰ προσόμοια
Ἦχος α'.

Τῶν Οὐρανίων Ταγμάτων.

ΝΥΝ ἡ σεβάσμιος μνήμη τῆς σῆς ἀθλήσεως, ἡμᾶς συναγαγοῦσα, εὐφημησαί προτρέπει, τὰ τρόπαια, τοὺς ἄθλους καὶ τὰς λαμπράς, ἀριστείας ἐν ἄσμασιν, ἐν τῇ παρούσῃ ἐσπέρῃ, καὶ τῇ νυκτὶ, Ἀγγελῇ ἀθλητικώτατε.

Αποτμηθεὶς διὰ ξίφους, πάσας ἐξέτεμες, τὰς μηχανὰς τοῦ πλάνου, καὶ δολίῃς τυράννου, ὦ Μανουὴλ, θεόφρων· διὸ τοὺς πιστῶς τὴν σὴν μνήμην γεραίροντας, ρῦσαι τῶν τούτου παγίδων, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις ἱκεσίαις σου.

Επὶ τῇ μνήμῃ προθύμως, δεῦτε συνέλθωμεν, τοῦ θεοῦ Γεωργίου, καὶ λαμπρῶς εὐφρανθῶμεν, αὐτὸς γὰρ

ἐστιάτωρ ὑπάρχει ἡμῖν τοῖς πιστῶς προσιοῦσιν αὐτῷ, ἔκ τῶν δεινῶν ἀπαλλάττει ταῖς πρὸς Θεὸν, ἱκεσίαις αὐτοῦ πάντοτε.

Τῶν οὐρανίων τὰ κάλλη ποθήσας ἐνδοξε, ὡς τῷ Χριστῷ συνεῖναι, μετ' Ἀγγέλων ἁγίων, παντοίας τὰς βασάνους ὑπέστης σερρῶς, νεομάρτυς Νικόλαε, καὶ μαρτυρήσας γενναίως ὑπὲρ Χριστοῦ συνευφραίνῃ τοῖς συνάθλοις σου.

Δόξα, ἦχος β'.

Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἐν τῇ μνήμῃ σήμερον τῶν ἀθλοφόρων, ὦ φιλέορτοι· δεῦτε εὐφημήσωμεν αὐτοὺς, ἐν ᾧδαῖς καὶ ὕμνοις λέγοντες· Χαίρετε Ἀγγελῇ, Μανουὴλ, Γεώργιε καὶ Νικόλαε· χαίρετε οἱ τὴν πλάνην τῶν ἀπίστων ἐλέγξαντες, καὶ Χριστὸν τὸν Ῥύριον, Θεόν, ἔκ Κτίσιν τοῦ παντός, ἐνώπιον τυράννων κηρύξαντες,

ἀλλ' ὃ νεομάρτυρες τετραρίθμοι, μὴ παύσητε πρεσβεύειν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν.

Ἡσυχῆσθαι ἢ σκιά τοῦ νόμου.

Εἵσδος. Φῶς ἱλαρόν. Προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ Αναγνώσματα.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα.

Τάδε λέγει Κύριος· Πάντα τὰ ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν. Τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα ἐν αὐτοῖς; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς, τίς ἀκουσά ποιήσει ὑμῖν; ἀγαγέτωσαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν, καὶ δικαιώθητωσαν, καὶ εἰπάτωσαν ἀληθῆ. Γίνεσθέ μοι μάρτυρες, καὶ ἐγὼ μάρτυς Κύριος ὁ Θεός, καὶ ὁ παῖς, ὃν ἐξελεξάμην· ἵνα γνῶτε καὶ πιστεῦσητέ μοι, καὶ συνῆτε, ὅτι ἐγὼ εἰμι· ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ οὐκ ἔστι. Ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός, καὶ οὐκ ἔστι πᾶρεξ ἐμοῦ ὁ σῶζων. Ἐγὼ ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα· ὠνεῖδισα, καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος· ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες, καὶ ἐγὼ Κύριος ὁ Θεός. Ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ἐγὼ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω, καὶ τίς ἀποτρέψει αὐτό; οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς, ὁ Ἅγιος Ἰσραὴλ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἄφηται αὐτῶν βίβανος. Ἐδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι, καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἐξόδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα· οἱ δὲ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ· καὶ γὰρ ἐν ὅφει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπίς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης. Καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μέγала εὐεργετηθήσονται· ὅτι ὁ Θεός ἐπείρασεν αὐτούς, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ. Ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς, καὶ ὡς ὀλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς· καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμῶνται. Κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσονται λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτὸν συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν, καὶ ἡ φροντίς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ. Διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου· ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ σκεπάσει αὐτοὺς καὶ τῇ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἀμυναν ἐχθρῶν. Ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνης, καὶ περιθήσεται κόρυθα, κρίσιν ἀνυπόκριτον. Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον, ὁσιότητα· ὅξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργήν, εἰς ῥομφαίαν· συνεκπολεμήσει αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονas. Πορεύσονται εὐσχοὶ βολίδες ἀσραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλω τοξοῦ, τῶν νεφῶν, ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται, καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ριψήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλείσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλιμήσει αὐτούς, καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς καὶ σύνετε, μάθετε δικαῖαι περάτων γῆς. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦντες πλήθους, καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν. Ὅτι ἰδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ Ὑψίστου.

Εἰς τὴν αἴτην, στιχηρὰ ἰδιόμελα, ἅπερ ἐποιήθησαν παρὰ Νικολάου Σταυράκη.

Ἦχος α'.

Εὐφραίνεται ἐν Κυρίῳ πόλις ἡ Ῥέθυμνα, ἡ τὰ θεῖα τῶν τετραρίθμων μαρτύρων λείψανα κεκτημένη, Ἀγγελῇ, Μανβήλ, Γεωργίᾳ καὶ Νικολάου· οὗτοι γὰρ οἱ μακκάριοι πρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀγῶνα δρμήσαντες, ἀνδρείως ὑπῆλθον πρὸς τὸ στάδιον, μηδόλως φειδόμενοι τοῦ γῆναι αὐτῶν σώματος· διὸ καὶ ὁ τῶν

ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

5

ἀπάντων Δεσπότης σεφάνοις ἀμαραντίνοις, ὡς νικητάς αὐτοὺς ἔσπεψε, καὶ τὴν ἀκένωτον αὐτοῖς χάριν τῶν θαυμάτων πεπλούτηκεν, ἣν καὶ παρέχουσι πᾶσιν ἡμῖν τοῖς πιστοῖς τοῖς ἐκ πόθου τὴν μνήμην αὐτῶν ἐορτάζουσι.

Ἦχος β'.

Μαρτύρων καλλονή, τετράριθμοι τοῦ Χριστοῦ νεομάρτυρες, ταῖς πρὸς Θεὸν εὐπροσδέκτοις προσθεταῖς ὑμῶν, προκόπτειν ἡμᾶς ταῖς ἀρεταῖς καταξιώσατε, ὡς παρρησίαν ἔχοντες πρὸς αὐτόν. Ὁν τῇ ἐκχύσει τῶν ὑμῶν τιμίων αἱμάτων, ἐδοξάσατε· διὸ παριστάμενοι τῷ θρόνῳ αὐτοῦ, αἰτήσαθε δοθῆναι πᾶσιν ἡμῖν, τοῖς τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Παναγίου ἀθροισθεῖσι καὶ τὴν ἁγίαν μνήμην ὑμῶν φαιδρῶς ἐορτάζουσιν, ἀμαρτιῶν συγχώρησιν, ἃ τελείαν ἀπαλλαγὴν, τῶν ἀθῶν τυράννων, ὧν τὰ ὅσα παρὰ τὸν αἶθρα, ἅγιοι, σκορπισθήσαν.

Ἦχος γ'.

Νεοὶ μὲν ὑπάρχοντες τῷ σώματι, γηραιοὶ δὲ τῷ φρονήματι, ἀθλοφόροι τετράριθμοι μάρτυρες ἀνδρείως ἠτομολήσατε πρὸς τὸ σάβανον ἐνδοξοί, περιφραζάμενοι αὐτοὺς, θώρακι θείῃ τῆς πίστεως, ἃ τῇ τῆς χάριτος ἀσπίδι· ἃ τῷ τοῦ Γαυροῦ δόρατι, ἅτινα εἰσὶν ἀκαταμάχητα ὅπλα, δι' ὧν τῶν ἀθῶν τυράννων, τὸ θράσος κατεβάλετε καὶ πρὸς τῷ θρόνῳ τῷ δεσποτικῷ αἰεὶ παρίστασθε· χαριζόμενοι πλεσίαν τὴν ἀκένωτον χάριν, τοῖς ἐορτάζουσιν, ἅγιοι, τὴν πανέορτον καὶ σεβάσιμον μνήμην ὑμῶν.

Ἦχος δ'.

Αθλοφόροι τετράριθμοι τοῦ Χριστοῦ νεομάρτυρες, τοῖς τῶν αἱμάτων βείθοις ὑμῶν διὰ πολυτρόπων βασάνων, τὰ καρτερικά ὑμῶν σώματα ἐκδόσαντες ἀδαμάντων στερότεροι, τῇ ὑπομονῇ ἐδείχθητε. Ὅθεν ἀξίως παρὰ Θεοῦ ἐδοξάσθητε, ὡς ἐν Εὐαγγελίοις γεγραπται, παρ' οὗ καὶ ἐκπέμπετε, ὀρθοδόξοις τὰ ἰάματα, τοῖς ἐκ πόθου ἐορτάζουσιν, ἅγιοι, τὴν σεβάσιμον καὶ πανίερον μνήμην ὑμῶν.

Ἦχος πλ. δ'. Ῥεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Καλλινίκου.

Η Ῥεθύμνα σήμερον πᾶσα ἀγάλλεται, ἐορτάζουσα τοὺς ἀγῶνας τῶν τεσσάρων αὐ-

τῆς μαρτύρων· οὗτοι γὰρ διὰ Χριστὸν τὸ αἷμα αὐτῶν προθύμως ἐξέχεαν, καὶ τὴν πατρῶαν πίσιν αὐτῶν, τρανῶς τοῖς τυράννοις ὡμολόγησαν, διὸ καὶ τοὺς στεφάνους, παρὰ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ, ἀξίως λαβόντες, πρεσβεύουσιν αἰεὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα, ἦχος πλ. α'.

Αθρύνεται σήμερον ἡ Ῥεθύμνα, τοῖς αἵμασι φοινηχθεῖσα, τῶν νέων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, καὶ τὰς τιμίας αὐτῶν κάρας, ὡς θαυματοῦσα, βοᾷ ἐν εὐφροσύνῃ, γενναῖοι Χριστοῦ νεομάρτυρες, Μανουὴλ, Γεώργιε, Ἀγγελεῖ καὶ Νικόλαε, μὴ παύσητε πρεσβεύειν πρὸς Κύριον, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Καὶ νῦν.

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε Παρθένε.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ, ἦχος δ'.

Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Τετρακτὺν τὴν ὑπέρτιμον, τῶν μαρτύρων τιμήσωμεν, ἐν ὧδαῖς καὶ ἄσμασιν, ἐορτάζοντες, τὸν Μανουὴλ καὶ Νικόλαον, Γεώργιον αἵματε καὶ τὸν Δεῖον Ἀγγελεῖ, τοὺς σεβρῶς ἐναθλήσαντας, καὶ αἰσχύναντας, τὴν ὀφρὺν, καὶ τὸ θράσος τοῦ Βελιάρ, τῇ δυνάμει τοῦ Σωτῆρος, καὶ λυτρωτοῦ πᾶν ψυχῶν ἡμῶν.

Στίχ. Θαυμαστός ὁ Θεός.

Εὐθαρσῶς κατησχύνετε τὴν δυσέθειαν, μάρτυρες, αἰκισμοί, ἃ βάσανοι γὰρ οὐκ ἔσεισαν τὸ σταθερὸν τὸ τῆς πίστεως, ὑμῶν, νεομάρτυρες, παρρησίᾳ δὲ Χριστῷ ἐκραυγάζετε ἅγιοι, τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὡς θυσίαν προσδέχεσθαι, πανοικτίρμων, πανευώδη, καὶ μαρτύρων χοροῖς ἡμᾶς συναρίθμησον.

Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

Τὰ τῆς Λάμπης βλαστήματα, καὶ Ῥεθύμνης σφρίγματα, καὶ Κρητῶν ἀμάραντα ἀγλαίσματα, τοῦ Παραδείσου οἰκήτορας, τὰ ἄνθη τὰ τίμια, τὰ εὐπρόσδεκτα Χριστοῦ, καὶ τερπνότατα σφάγια ἀναθήματα, οὐρανίς ναοῦ τε τὴν τετράδα, τῆς Τριάδος τὴν ἁγίαν, μετ' εὐλαθείας ὑμνήσωμεν.

Δόξα, ἦχος πλ. δ'.

Δεῦτε φίλαθλοι τὴν τετραυγῇ τῶν μαρτύρων χορείαν, ἐν ὧδαῖς καὶ ὕμνοις εὐφημή-

σωμεν, Μανουήλ τὸν Δεῖον, καὶ Ἀγγελῆ τὸν ἀοίδιμον, Νικόλαον καὶ Γεώργιον, τοὺς θεόφρονας· ὅτι αἱματα ἔδωκαν, καὶ ὠνήσαντο τὴν αἰώνιον ζωὴν· διὸ καὶ καρτερικῶς ἀντέλεγον τοῖς ἀπίστοις ἐχθροῖς, οὐ προκρίνομεν τὰ φθαρτὰ τῶν ἀφθάρτων, τὴν πίστιν τὴν ἔνθεον οὐκ ἐξαρκούμεθα, τὸν Κύριον ἡμῶν, καὶ Θεόν, οὐκ ἐγκαταλείψομεν, τὸν αἰεὶ βοῶντα τοῖς πιστοῖς, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ ζήσεται.

Καὶ νῦν.

Τὰ οὐράνια ὑμνεῖ σε.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ, ἤχος δ'.

Ποίημα Μελετίου Κρήτης.

Τὴν πίστιν σεβόμενοι τὴν ἀληθῆ εὐσεβῶς, Χριστὸν ἐκρήξατε, ἐπὶ ἀπίστων στεβρῶς, τετραριθμοὶ μαρτυρες· ἔψατε τοὺς αὐχένους ἀπετμήθητε πόθῳ, ὅθεν τοῖς τῶν μαρτύρων ἡριθμήθητε δήμοις, καὶ νῦν ταῖς ἰκεσίαις ὑμῶν ῥύσασθε κινδύνων ἡμᾶς.

Ἔτερον ποίημα Ῥεθύμνης καὶ Λύλοποτάμου Καλλιπικού.

Τῆς Κρήτης γεννήματα καὶ Λάμπης θρέμματα, τοὺς τετραριθμούς νεομάρτυρας, ἀνευφημῶμεν, Γεώργιον, Ἀγγελῆ, Μανουήλ καὶ Νικόλαον· οὗτοι γὰρ διὰ πίστιν τοῦ Κυρίου σφαγέντες, τὸ αἷμα αὐτῶν ἐβλουσίως ἐν τῇ Ῥεθύμνῃ ἐξέχεαν, διὸ καὶ παρρησίαν ἔχοντες πρὸς Χριστὸν πρεσβεύουσιν αἰεὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν.

Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον.

Εἰς τὸν Ὀρθρον, μετὰ τὴν α'. στιχολογ.

Κάθισμα, ἤχος πλ. α'.

Τὸν Συνάναρχον Λόγον.

Ἀρετῶν ταῖς ιδέαις καταστραπτόμενοι, μαρτυρίου τῷ φέγγει ὠραϊζόμενοι ὑπὲρ ἡλίον σαφῶς ἐκλάμπετε ἀοίδιμοι, καὶ φωτίζετε σοφοί, τοὺς ἐκτελοῦντας εὐλαβῶς, τὴν μνήμην ὑμῶν τὴν θείαν, τετραριθμοὶ ἀθλοφόροι, καὶ προσκυνοῦντας ὑμῶν τὰ λείψανα.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Χαῖρε πύλη Κυρίου ἡ ἀδιόδευτος, χαῖρε τεῖχος καὶ σκέπη τῶν προστρεχόντων εἰς

σέ. Χαῖρε ἀχείμαστε λιμὴν καὶ ἀπειρόγαμῃ ἡ τεκοῦσα ἐν σαρκὶ τὸν Ποιητὴν σου καὶ Θεόν, πρεσβεύουσα μὴ ἐλλείπῃς ὑπὲρ τῶν ἀνυμνούντων καὶ προσκυνούντων τὸν τόκον σου.

Ἔτερον μετὰ τὴν β'. στιχολογ. ἤχος δ'.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Οἱ νεομάρτυρες Χριστοῦ οἱ γενοῦντο, ἀγωνισάμενοι καλῶς τὸν Βελίαν, ὁλοτελῶς ἐθύθισαν αἱμάτων ταῖς ῥοαῖς· ὁσμίον γὰρ ἤχθησαν, ζείρκτη συγκλεισθέντες, ἔψατε ἐτμήθησαν κεφαλὰς θρασυαλῶς, στεφανηφόροι ὤρθησαν διὸ, καὶ τοῖς μαρτύρων χοροῖς ἡριθμήθησαν.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ὁ σιωπήσωμεν αἰεὶ Θεοτόκε, τοῦ εὐχαρίσως ἀνυμνεῖν ἐκ καρδίας, τὰ σὰ ἔλεη, Δέσποινα, οἱ δοῦλοι σου, κράζοντες καὶ λέγοντες, Παναγία παρθένα, πρόφθασον, καὶ λύτρωσαι ἐξ ἐχθρῶν ἀοράτων, καὶ ὁρατῶν, καὶ πάσης ἀπειλῆς, σοὺς γὰρ δούλους σώσεις αἰεὶ ἐκ παντοίων δεινῶν.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον. Ἐπεφάνης σήμερον.

Εορτάζει σήμερον, ἡ Κρήτη πᾶσα, τὴν σεπτὴν πανήγυριν τῶν τετραριθμῶν ἀθλητῶν, μετ' εὐλαβείας κραυγάζουσα· Χαίρετε νέοι Χριστοῦ ὀπλῖται πανένδοξοι.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον

Προστασία ἅμαχε τῶν ἐν ἀνάγκαις, τοὺς σοὺς δούλους λύτρωσαι, ἐκ τῶν δεινῶν Ἀγαρηνῶν, πρὸς σέ γὰρ πάντες ἐλπίζομεν, καὶ μὴ παρόψη ἡ πάντων βοήθεια.

Οἱ Ἀναβαθμοί· τὸ α'. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχ. ς.

Τίχ. Θαυμαστός ὁ Θεός.

Τίχ. Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.

Εὐαγγέλιον. Ζήτη εἰς τὸν Ὀρθρον τοῦ ἀγ. Γεωργίου

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἐαυτοῦ Μαθηταῖς, προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων κ.τ.λ. Δόξα, Ταῖς τῶν ἀθλοφόρων πρεσβείαις Ἐλεήμων. Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλεήμων ἐλέησόν με ὁ Θεός· καὶ τὸ παρὸν

Ἰδιόμελον, ἤχος πλ. β'.

Σήμερον ἡ τετραυγής τῶν μαρτύρων ὁμήγυρις, ὡς σελασφόρων ἀζέρον συνέλευσις

ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

7

τούς πιστούς σελαγίζουσα, πρὸς μυστικὴν εὐ-
φροσύνην ἐκάλεσε· σήμερον γάρ, Ἀγγελῆς καὶ
Μανουὴλ, Γεωργίος τε καὶ Νικόλαος οἱ τοῦ
Χριστοῦ νέοι μάρτυρες, ἐκέρασαν πλήρη, τὸν
ἀθλοφορικὸν αὐτῶν κρατῆρα, καὶ τοῖς διὰ Χρι-
στὸν ἐκχυθεῖσιν αἷμασιν, ἑαυτοὺς ἐξεψαν, ἡμᾶς
προτροπώμενοι, τοὺς εὐσεβεῖας ἐραστάς, πρὸς
ἐξίασιν τῶν ἀγώνων αὐτῶν· πρὸς αὐτοὺς οὖν
βοήσωμεν, μὴ παρασιωπήσῃς τοῦ βοᾶν ὑπὲρ
ἡμῶν πρὸς Κύριον.

Ὁ ἱερεύς. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου κτλ.

Καταβασαία. Ἀνοιξω τὸ στόμα μου.

Ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου εἰς δ'.

Ὡδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Πολλοὺς συνεχόμενος πειρασμοῖς.

Παθὼν με ταράττουσι προσβολαί.

Σωτήρα τεκούσάν σε καὶ Θεόν.

Νοσοῦντα τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν.

Ὁ Κανὼν τῶν Ἀγίων, οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Δόξα
κροτεῖσθω, Χριστέ, ἡ τῶν μαρτύρων.

(Ὁ Κανὼν οὗτος ἐστὶ ποίημα Ῥεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου
Κ. Κ. Καλλινίκου).

Ἦχος ε'. Δεῦτε λαοί.

Δεῦτε πιστοὶ ἅπαντες χεῖρας κροτήσωμεν, καὶ θεο-
φθόγοις ἄσμασι πανηγυρίσωμεν τῶν τεσσάρων
μαρτύρων τοὺς ἄθλους, Χριστὸν δοξολογοῦντες ὅτι
δεδόξασται.

Ὁ πλὸν ἡμῖν θεῖον ἐδείχθη, καὶ αὐχμηρὰ τὸ τοῦ
Σωτήρος τρόπαιον, ἡ ἀκαθαίρετος τοῦ Σταυροῦ
πανοπλία, δι' ἧς οἱ τετράριθμοι μάρτυρες ἐστεφανώ-
θησαν.

Σίφος, βασάνους, ἐόθρον τε, σταυρὸν καὶ θάνατον
τοῖς ἀοιδίοις τέσσαρσι μάρτυσιν ἐπανετίναν,
οἱ τοῦ Θεοῦ διώκται ζῶν πρὸς τὴν ἀγήρευ αὐτοὺς ἐ-
λαύνοντες.

Θεοτοκ.

Ἀρτον ζωῆς τέτοκας τὸν ἐπουράνιον σεσαρκωμέ-
νον Πάναγνε, τὸν ἐνυπόστατον τοῦ Γεννήτορος
Λόγον, διό σε καὶ οἱ τέσσαρες μάρτυρες δοξάζουσι.

Ὡδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Προστασίαν καὶ σκέπην.

Ἰκετεύω Παρθένε.

Εὐεργέτην τεκούσα.

Χαλεπαῖς ἀβρώσταις.

Τῆς πίστεως ἐν πέτρᾳ με στερεώσας.

Καθεῖλον οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ τέσσαρες μάρτυρες, τῷ
παθεῖ σου τῷ θεῷ, δυναμωθέντες τῆς πλά-
νης τὴν σκοτόμαιναν, ἐν πίστει κράζοντες, σὺ εἶ
Θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄγιος, πλήν σου Κύριε.

Ρανίσι θεῖου αἵματος βαντισθέντες, τυράννου ἔδε-
λυξάμενοι ἀνομίαν, θυσία προσηνέχθητε τῷ Κυ-
ρίῳ, ἐκκοπτόμενοι καὶ πίστει κράζοντες, ὡς οὐκ ἔστιν
ἄγιος, πλήν σου Κύριε.

Ὁλον σε κεκτημένοι οἱ τετράριθμοι, ταῖς ἑαυτῶν
καρδίαις, ἐνοικισθέντα, τρανοῦντες τὴν εὐσε-
βειαν, ἀνεδόων· οὐκ ἔστιν ἄγιος ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ
οὐκ ἔστι δίκαιος πλήν σου Κύριε.

Θεοτοκ.

Τὴν μόνην παρθελεύσασαν μετὰ τόκον, πρὸς πίσιν
τῆς θεότητος, τοῦ τεχθέντος, τιμῶμεν σε κραυ-
γάζοντες τῷ υἱῷ σου, οὐκ ἔστιν ἄγιος ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν
καὶ οὐκ ἔστι δίκαιος, πλήν σου Κύριε.

Καθισμα. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Γόνιοι ἐντιμοὶ τῆς Ἀάμπης ἦτε· στύλοι ἄσειστοι Ῥε-
θύμνης, ἅμα θεοὶ πύργοι αὐτῶν ἐνυπάρχετε· τῆς
μὲν γὰρ κλάδοι σεπτοὶ ἀνεδείχθητε, τὴν δὲ τοῖς
ἡμῶν ἐφρονίζατε αἷμασι, νέοι μάρτυρες Χριστὸν ἱκε-
τεύσατε, τοῦ περιέπειν αὐτῶν τὴν εὐσέβειαν.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Θαῦμα μέγιστον πῶς συνεχέθη ὁ ἀχώρητος ἐν τῇ
γαστρὶ σου, καὶ ἐσαρκώθη, καὶ ἐφάνη ὡς ἄνθρω-
πος, μὴ ὑπομείνας φυρμὸν ἢ διαίρεσιν τῆς θεϊκῆς ἢ
ἀτρέπτου θεότητος, κόρη Πάναγνε· διὸ Θεοτόκον σε
πιστῶς κηρύττομεν αἰεὶ, καὶ δοξάζομεν.

Ὡδὴ δ'. Εἰσακήκοα Κύριε.

Τῶν παθῶν μου τὸν τάρachon.

Εὐσπλαγχνίας τὴν ἄβυσσον.

Ἀπολαύοντες Πάναγνε.

Οἱ ἐλπίδα καὶ στήριγμα.

Ἄλλος. Εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου.

Εμμήσαντο πάθος σε, τοῦ ἀπαθοῦς προθύμως, τῷ
θανάτῳ, ἑαυτοὺς ἐκδόντες, οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ τέσ-
σαρες μάρτυρες, ἱκετεύοντας πρόσδεξαι τοὺς νεο-
μάρτυρας, καὶ λύσιν τῶν πταισμάτων, πειρασμῶν
τε δίδου ἡμῖν, πρεσβείαις αὐτῶν καὶ εὐχαῖς.

Σειώπηται ἅπανα πλάνη δαιμόνων Χριστέ· Θεὸν
γὰρ σε τὸν ὄντως ἀληθῆ, οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ μάρτυ-
ρες ἀνεκήρυξαν.

Θεοτοκ.

Θεοτόκον σε ἔσεβον οἱ νεομάρτυρες, Θεὸν σεσαρ-
κωμένον, τὸν Υἱόν σου, Δέσποινα, καταγγέλ-
λοντες.

Ἦδὴ ε'. Φώτισον ἡμᾶς.

Εμπλήσων ἀγνή.

Λύτρωσαι ἡμᾶς.

Λύσον τὴν ἀχλύν.

Ἰάσαι ἀγνή.

Ὁ τοῦ φωτός χορηγός.

Ωραιότατην σολὴν πεφοινισμένην, εὐσεβῶς αἵματι μαρτυρικῷ, καὶ ἡμφιεσμένην τῇ χάριτι τῇ σῇ νῦν οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ μάρτυρες Χριστέ ἡμφιέσαντο.

Χάρις καὶ εἰλεος τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ σέφουσι τοὺς ἀθλητάς, τῷ πόθῳ κατὰλληλον νέμοντες ἰσχύν, δι' ἧς νικηφόροι ἐδείχθησαν, οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ νεομάρτυρες.

Ραβδὸν δυνάμει τοῖς νεομάρτυσι, τὸν σταυρὸν δέδωκας, ἡ τῶν ἐχθρῶν κατακυριεύοντας, ἐποίησας τοὺς, διό σου ὑμνοῦμεν Χριστέ τὴν Θεότητα.

Θεοτοκίον.

Ιερουργὸν ἐκ Δαβὶδ, καταγομένην, τὸν Χριστὸν τέτοκας, ὅθεν ἀγνή τῆς ἱερωσύνης μετατιθεμένης, ἀνάγκη καὶ νόμου μετάβητις γίνεται.

Ἦδὴ ς'. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ πρὸς Κύριον.

Θανάτου, καὶ τῆς φθορᾶς ὡς ἔσωσεν.

Προστάτην σε τῆς ζωῆς ἐπίσταμαι.

Ὡς τείχος καταφυγῆς κεκτήμεθα.

Ἐν κλίνῃ νῦν ἀσθενῶν κατὰκειμαι.

Ἀβυσσος ἀμαρτιῶν.

Σάλπιγγος ἡχὴ κροτεῖτω, πνευματικὴ ἐπαξίως, λογικῶν χειλέων καρδιά, ὕμνον ἐκπέμπουσα, ἡ μέλπουσα τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ νεομαρτύρων τοὺς ἀθλους.

Τέτρωνται τῶν ἀσεβούντων, καὶ δυσμενῶν αἱ καρδίαι, Χριστὸς γὰρ ἐκτείνας τὸν Σταυρὸν, ὡς τόξον ἀπέστειλε τοὺς μάρτυρας βέλη ἡκονημένα.

Οπλοὶς τῆς δικαιοσύνης καὶ πίστεως οἱ νεομάρτυρες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσιν ἐχθρῶν ἀσάρκων καθόπισαν, καὶ τέλεον ἐξηφάνισαν αὐτούς. Θεοτοκ.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου, Θεοτόκε, ὅτι πάντες μετὰ Θεὸν εἰς σὲ καταφεύγομεν ὡς ἄρρηκτον τείχος καὶ προστασίαν.

Κοντάκιον ἡχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Μελετίου Κρήτης.

Τῇ πίστει Χριστοῦ τραφέντες παναοίδιμοι, τὸν θεῖον Σταυρὸν ὡς θώρακα κατέχοντες, ἀσεβῶν φρυγάνματα, καὶ μαυρίαν στεφάνῳ κατεβάλετε, ἀβλοφόροι τετράριθμοι, πρεσβεΐαις ποιῶντες, ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ἄλλον Ῥεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Καλλινίκου.

Τοὺς γενναίους μάρτυρας, τοὺς ἐκ τῆς Λάμπης ἐν Ῥεθύμνῃ ὑνέξαντας, ὑπὲρ Χριστοῦ τε τοῦ Θεοῦ, εὐσεβοφρόνως ὑμνήσωμεν, καὶ τούτων μνήμην φαιδρῶς ἐορτάσωμεν.

Ὁ Οἶκος.

Τὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας τυθέντα Χριστὸν τὸν Θεόν, ποιοῦντες οἱ νέοι μάρτυρες, σπεινῶσι θανεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ, πόθον μέγαν τε, ἡ θεῖον, ἐν καρδίᾳ ἐσχηκότας, αὐτοὶ ἑαυτοὺς προσήγαγον, τούτους οὖν καὶ ἡμεῖς, τοὺς τέσσαρας νεομάρτυρας, ὡς θερμούς προστατάς, ἀνυμνήσωμεν πίστει, ὡς ἐνδοξοὺς ὄντας Χριστοῦ δούλους, μιμουμένους σαφῶς, τὸν ἴδιον Δεσπότην, καὶ πρεσβεΐαις ποιῶντες ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Τῷ αὐτῷ μὲν ΚΠ', μνήμη τῶν ἁγίων τεσσάρων νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουῆλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου, τῶν ἐκ τῆς Λάμπης, καὶ ἐν Ῥεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρησάντων.

Δις δύο οὐράνιοι δπλῖται,

Ἐχθρὸν καταβαλόντες, εἰς οὐρανούς ἀνῆλθον.

Ὅγδοατὴ ἄορ εἰκάδι δις δύο

Τέμει μαρτύρων αὐχένας.

Οὔτοι, οἱ τέσσαρες νεομάρτυρες ἦσαν υἱοὶ γονέων θεοσεβῶν, Χριστιανῶν μυστικῶν, οἵτινες ἔσωθεν μὲν ἦσαν Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, πράττοντες ἅπαντα τὰ τῶν Χριστιανῶν ἔθιμα, καὶ ἀπολαμβάνοντες μυστικῶς ἅπαντα τὰ τῆς Ἐκκλησίας Μυστήρια, ὥσπερ καὶ οἱ Χριστιανοί, ἔξωθεν δὲ Ὀθωμανοὶ φαινόμενοι εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν φόβον. Τοιοῦτοι γὰρ πάμπολλοι εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης τυγχάνουσι, καὶ, ὡς εἴποις, τοῦτο γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἀλώσεως τῆς νήσου ταύτης. Τοιοῦτοι δὲ ὑπῆρχον καὶ οὔτοι οἱ τέσσαρες νεομάρτυρες, καθάπερ καὶ οἱ γονεῖς τῶν ἦσαν γέννημα καὶ θρέμμα τῆς κόμης Μελαμπεῖς λεγομένης, ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου, τιμωμένης μὲ ἐπίσκοπον Λαμπῆς τῆς νήσου Κρήτης, ὁ μὲν Μανουῆλ καὶ Ἀγγελῆς, ἦσαν γνήσιοι ἀδελφοί, υἱοὶ Ἰωάννου Ῥετζέπη, ὁ δὲ Γεώργιος, υἱὸς Κωνσταντίνου Ῥετζέπη, ὁ δὲ Νικόλαος υἱὸς Ἰωάννου Ῥετζέπη, νέοι καὶ γενναῖοι, ἔχοντες ἅπαντες ὀνόματα ὀθωμανικά εἰς τὸ φαινόμενον, ὥσπερ καὶ οἱ γονεῖς τῶν, γεωργοὶ δὲ τὸ ἐπιτήδευμα, ἔχοντες γυναῖκας καὶ παιδιὰ, ἃς καὶ ἐνυμφεύοντο μυστικῶς, ἔκαμνον δὲ καὶ τὰ ὀθωμανικά ἔθιμα εἰς τοὺς γάμους τῶν. Φαινόμενοι δὲ καὶ πράττοντες ταῦτα τὰ ὀθωμανικά ἔθιμα, ἐνέμοντο καὶ ἅπαντα τὰ τῶν Ὀθωμανῶν δικαῖώματα, χωρὶς νὰ δίδωσιν οὔτε φόρον τῷ βασιλεῖ, οὔτε ἄλλο τι ὅσα

ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

9

οἱ Χριστιανοὶ ἀπέδιδον, οὔτε ἠνωχλοῦντο παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, οὔτε ἐμαστιζόντο ἐν ἔτεσιν, οἷς ἐφαίνοντο οὕτως.

Ἐν δὲ τῷ ῥωκά. ἔτει ἅπαντες οἱ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ Χριστιανοὶ ἦσαν τὰ ὅπλα καὶ ἀποστασίαν ἐποίησαν, ἵνα ἀπαλλαχθῶσι τοῦ ζυγοῦ καὶ τῶν ἀφορήτων δυστυχῶν καὶ κολάσεων, ἃς ὑπέφερον παρὰ τῶν κρατούντων εἰς τόσα ἔτη, ὥσπερ καὶ οἱ ἐν Πελοποννήσῳ. Τότε καὶ οἱ θεῖοι οὗτοι μάρτυρες συνεννοηθέντες μετ' αὐτῶν ἔνεκα τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ζήλου τῶν κατεπολέμων τοὺς Ὀθωμανοὺς, ζητούντες μετὰ τῶν λοιπῶν νὰ ἀπαλλαχθῶσι μὲν τῶν δεινῶν, μείνῃσι δὲ ζυγοῦ καὶ φόρου ἐλεύθεροι καὶ τελῶσι τὰ θρησκευτικὰ τῶν ἡσυχῶς καὶ ἀφόδως. Πολεμούντων λοιπὸν καὶ πολεμουμένων χρόνους τρεῖς καὶ ἐπέκεινα, ἔφθασαν ἐξ Αἰγύπτου στρατεύματα εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ κατετρόπωσαν αὐτοὺς τῷ ῥωκά. ἔτει, καὶ ἀόπλους αὐτοὺς ἐποίησαν, αἰχμαλωτίζαντες ψυχὰς ἀρκετὰς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. Τότε οἱ θεῖοι οὗτοι μάρτυρες ἔμειναν ἀβλαβεῖς καὶ διέμενον ἐν τῇ κώμῃ των, φαινόμενοι Χριστιανοὶ φανερά καὶ πᾶσι τὸν τρόπον τὰ χριστιανικὰ αὐτῶν χρέη. Τότε δὲ ζητήσαντες οἱ ἱερωεῖς αὐτῶν τοὺς φόρους παρὰ τῶν κατατροπωθέντων Χριστιανῶν καὶ λοιπὰ συνήθη δικαιώματά των, εἶρον τοὺς ἁγίους προσήμους εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν φόρων των μετὰ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν. Γνωρίζοντες δὲ αὐτοὺς πρότερον Ὀθωμανοὺς, τοὺς παρεκίνουσαν ἵνα ἐν τῇ θησαυρίᾳ ἐκείνῃ ἐπανεέλθωσι, καὶ οὕτω ἀπαλλαχθῶσι καὶ τοῦ φόρου καὶ νέμονται πάλιν ἅπαντα τὰ ὀθωμανικὰ προνόμια. Αὐτοὶ δὲ αὐθόρως ἐνέδωκαν ταῖς συμβουλαῖς αὐτῶν οὔτε εἰς τοὺς κολακευτικούς λόγους των, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζόμενοι, ὡμολόγουν ὅτι Χριστιανοὶ ὑπάρχουσιν ὡς καὶ οἱ γονεῖς των, καὶ τὸν φόρον μετ' εὐχαριστίας ἀποδίδουσι. Τότε βλέποντες οἱ ζητούντες τὴν στερέωσιν τῶν αἰνιδίμων ἁγίων εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἀνήγγειλαν τοῦτο τῷ ἡγεμόνι, τῷ ἐν μιᾷ πόλει τῆς Κρήτης Ρεθύμνῃς λεγομένῃς οἰκοῦντι, Μεχμέτ πασᾶ λεγομένῳ, ὃς καὶ ἀποστείλας τινὰς τῶν ὑπ' αὐτόν, ἐκράτησαν αὐτοὺς καὶ δεσμίους ἐκ τῆς κώμης των εἰς τὴν Ρεθύμναν ἡγαγον, οὓς καὶ παρουσιάσας ἔμπροσθέν του, ἐπερώτησε, τίνα θρησκείαν εἰσὶν. Αὐτοὶ δὲ οἱ μακάριοι χωρὶς νὰ φοβηθῶσι παντελῶς, ὡμολόγησαν τὴν τῶν Χριστιανῶν, καὶ ὅτι καὶ ἀπ' ἀρχῆς Χριστιανοὶ ὑπῆρχον βαπτισμένοι ἐν ὀνόματι τῆς παναγίας Τριάδος, καθάπερ καὶ οἱ γονεῖς των, καὶ τὸν Χριστὸν ὡς μόνον θεὸν λατρεύουσι. Παρακινήθέντες δὲ παρὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἵνα ἀρνηθῶσιν αὐτὴν τὴν θρησκείαν, καὶ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐθις ἐπανεέλθωσιν, δίδοντας αὐτοῖς δωρεὰς καὶ ὑποσχόμενοι βασιμῶς καὶ μεγάλαι

ἀξιώματα, αὐτοὶ οὐκ ἤθελον οὔτε κἀν νὰ ἀκούωσιν, ἀλλ' ἐβόων, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς Χριστιανοὶ εἴμεθα, καὶ Χριστιανοὶ θελομεν ἀποθάνειν τέλος, μὴ περὶ μένους, εἰς φυλακὴν αὐτοὺς δεσμίους ἀπέστειλεν. Ἐν τῇ εἰρητῇ δὲ ὄντας, παρεκίνουσαν αὐτοὺς αὐθις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, τῇ τοῦ ἡγεμόνος βουλήσει καὶ ἀπεφάσει, ἀλλ' αὐτοὶ πάντοτε τὸν αὐτὸν ἐβόων λόγον· καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν αὐθις παρουσίασε τοὺς ἁγίους ἔμπροσθέν του καὶ ὡμίλησε καὶ ἐσυμβούλευσεν αὐτοὺς, ποιῶν αὐτοῖς καὶ κολαστήρια, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσε μὴ δυνήσεις νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην των, βόοντων ὅτι ὑπὲρ Χριστοῦ τεθνήξουσιν.

Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης των καὶ τὴν στερέωσιν αὐτῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ δῶρα οὔτε αἱ ἀπειλαὶ μεταβάλλουσιν αὐτοὺς, ἀπεφάτισε τὴν τελευταίαν αὐτῶν ποινὴν, τὸν θάνατον· καὶ οὕτω ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν, ἡγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν τοῦ θανάτου ποινὴν, εἰς τόπον ὅπου τοὺς καταδίκους ἐφόνευον, λεγόμενον Μεγάλῃν πόρταν τῆς Ρεθύμνης, ὅπου καὶ ὁ δῆμιος κατέκοψε τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, ἐπικαλουμένων μέχρι τελευταίας αὐτῶν ἀναπνοῆς τὸ, Κύριε ἐλέησον, καὶ οὕτως οἱ αἰοδιμοὶ παρέδωκαν τὰς ἁγίας αὐτῶν ψυχὰς τῷ Κυρίῳ. Κατέλιπον δὲ τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα ἐκεῖ ἕως τρεῖς ἡμέρας, ὡς καταδίκων, καὶ πρὸς περιφρόνησιν αὐτῶν. Ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ἡμέραις οἱ φυλάσσοντες στρατιῶται (χωροφύλακες) τὴν πόλιν ταύτην Ὀθωμανοὶ ἔβλεπον φῶς εἰς τὰ ἅγια λείψανά των, καὶ ἐλασφημοῦντες αὐτοὺς ὠνεῖ-διζον λέγοντες, ὅτι πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατήλθεν ἵνα κατακαύσῃ αὐτοὺς. Θανατώσαντες δὲ τοὺς ἁγίους ἔφερον τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ κατηχμαλώτευσαν αὐτοὺς· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας, Χριστιανοὶ τινες, ὄντες ἐν τῇ πόλει, ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν τοῦ ἡγεμόνος διερμηνέα Μανουὴλ Παπαδάκην, καὶ αὐτὸς ζητήσας τὰ τῶν μαρτύρων λείψανα παρ' αὐτοῦ, ἀπέστειλε τὸν Ἀντώνιον Πουρθούνην καὶ τὸν Γεωργίον Λαγόν, μετ' ἐτέρων τινῶν, οἵτινες μετεκόμισαν αὐτὰ εἰς τὴν ἐν τῇ Κώμῃ Περιβόλια Μονὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἔθθα καὶ ἐνεταρίασαν. Τὸ δὲ ἐκχυνόμενον αἷμα, καθὼς καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξ ὧν ἔλαβον οἱ Χριστιανοὶ τινὰ, ἐποίουν πάμπολ-λα θαύματα. Μετὰ ἔτος δὲ ὁ ἐν Ρεθύμνῃ γενόμενος ἀρχιερεὺς Ἰωαννῆς, ἀποστείλας εὔρε τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα, καὶ τὰς μὲν κάρδας καὶ μέρας λειψάνων ἔφερον εἰς τὴν ἐν Ρεθύμνῃ ἐκκλησίαν· ἐξ αὐτῶν τὴν μίαν κάραν ἔδωκεν εἰς ἕνα πλοίαρχον Ρωσσοῦν ἵνα φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν Ρωσσίαν, τὰ δὲ λοιπὰ λείψανα ἀπέστειλεν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐπονομαζομένην τοῦ Ἀρκαδίου, αὐτὴν καὶ διενεμήθησαν τοῖς Ὀρθοδόξοις, ἱερωμένοις τε

B

καὶ λαϊκοῖς, ποιῶντα ἄπειρα θαύματα, καθότι ὅς τις τῶν Χριστιανῶν μετὰ πίστεως παρεκάλει αὐτοὺς, ἱατρύετο ἐξ οἰασθήποτε ἀσθενείας ἐπασχεν· δοξάζων ὁ Κύριος τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ ἐναθλήσαντας ἁγίους, ὧν ταῖς πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησεν ἡμᾶς· ἀμήν.

ᾠδὴ ζ'. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Τὴν ἡμῶν σωτηρίαν.
Θελητὴν τοῦ ἐλέους.
Σωματίων μαλακίας.
Θησαυρὸν σωτηρίας.

Εἰκόνας χρυσῆς.

Σαρκῶν Δανιὴλ οὐ κατίσχυσαν ποτὲ λεόντων φόματα, ἀλλ' οὐδὲ θάνατος τῶν νεομαρτύρων σου· ἐν χειρὶ σου γὰρ, Κύριε, ζῶσιν αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων ἀγαλλιωσάιναι, καὶ ψάλλουσιν, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ηφλὲς τοῖς τρισὶν ἔδρουσίζετο παισὶν ἐν Βαβυλῶνι ποτὲ, τοῖς νεομάρτυσι δὲ ἡ παράνομος κατεφλέγετο ἄνοια, ὅθεν τὴν ἀπάτην ὀρῶντες τεφρουμένην ἐκραύγαζον, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Τῷ πόθῳ, Χριστὲ, διαζέοντες τῷ σῶ οἱ νεομάρτυρες, ὡς περ ἀνάλωτον περικεῖμενοι τὸ τῆς σαρκὸς περιβάλλον, θασάνων ἀλγεινῶν κατεφρόνουν, σοὶ ἐντροπύντες καὶ λέγοντες· εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Ο εὐπλοῦς ἦν ὁ χορὸς τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ νεομαρτύρων, πολυτίμητος τε καὶ θεόλεκτος τῶν ἐκλεκτῶν σου ὁμηγυρίαι, πνεύματι τῷ σῶ κροτουμένη, καὶ εὐρύθυμος χορεύουσα, εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

Νομίμως τῆς σῆς ὁμολογίας, εὐσεβῶς ὑπερήλυσαν ἐν Ῥεθύμνῃ, οἱ μάρτυρές σου αἰκιζόμενοι, καὶ θεοπνεύστῳ σου χάριτι, μίαν τρισυπόστατον φύσιν ὁμολογούντες, ἐκραύγαζον· εὐλογητὸς εἶ ὁ Θεὸς ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν.

ᾠδὴ η'. Τὸν Βασιλέα τῶν Οὐρανῶν.

Τοῦς βοηθείας τῆς παρὰ σοῦ δεομένους.
Τῶν ἐλπίδων τὸ θαυσιεὲς ἐπιχέεις.
Τὰς ἀσθενείας μου τῆς ψυχῆς ἱατρύεις.
Τῶν πειρασμῶν σὺ τὰς προσβολὰς ἐκδιώκεις.

Τὸν ἀρρόγητον σοφίαν.

Μεμνηνόντων τυράννων τὴν δυσκαθέκτον μαρτίαν, οἱ νεομάρτυρες κατέβαλον, διαπρυσίως μελῶδοντες· εὐλογεῖτε τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Ανανήψατε πλάνοι, ἢ ἐπίγινωτε τὸν Κύριον, ὥς περ ὄντως οἱ ἐκ τῆς Λάμπης, ἐνδοξοὶ μάρτυρες, ἀνεβῶν· εὐλογεῖτε τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Ρητορεύειν μηδὲ μὲλετήσαντες, οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ μάρτυρες, πνεύματος δὲ Θεοῦ πλησθέντες ἐβῶν· εὐλογεῖτε τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον. Θεοτοκίον.

Τῶν γενναίων τούτων νεομαρτύρων, ὠραιώθησαν ἐν χάριτι, οἱ πόδες τρισυπόστατον φύσιν εὐαγγελιζομένων καὶ Θεοτόκον ὁμολογούντων· εὐλογεῖτε τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

ᾠδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Ροήν μου τῶν δακρύων μὴ ἀποποιήσης.
Χαρᾶς μου τὴν καρδίαν.
Κακώσεως ἐν τόπῳ.
Φωτὸς σου ταῖς ἀκτίσι.

Τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν Λόγον.

Υλοτομήσαντο πάλαι τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην, Χριστὲ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν, σὺ τῷ πυρὶ τῷ τῆς πίστεως καταφλέξας μαρτύρων τῆς εὐσεβείας ἡθροίσας χοροὺς, ἐπαξίως σε ὕμνοις ἀπαύστως μεγαλύνοντας.

Ρευστὴν οἱ ἐν Ῥεθύμνῃ μάρτυρες δοξάν καὶ πλοῦτον Χριστὲ, καταλιπόντες ἐπὶ γῆς, σὲ τὸ τῆς δόξης ἀπύγαγμα, ἀναφαίρετον πλοῦτον εὐρόντες, αἰωνίως ἀγαθῶν, κληρονόμοι ἀξίως ἐν οὐρανοῖς ἐγένοντο.

Θεοτοκίον.

Ος ἐν ἐσπέρῃ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων, ἡ πάλαι τῆς πλάνης ὑποκύψασα ζυγοῖς σου, ὑπὲρ φύσιν τεκούσης Ἀγνῆ, τὸν πάντων Δεσπότην ὡς ἐπιγίους κήρυκας σαφῶς τῆς αὐτοῦ δεσποτείας, τοὺς νεομάρτυρας προβάλλεται.

Θεοτοκίον.

Νύμφη καὶ μήτηρ Περθένε, τῶν ἁγίων τοὺς δήμευς, τὸν σὸν καθικετεύοντας Υἱόν, δεξαί ἡ μόνη ἐλπίς τῶν πιστῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, καὶ εὐρωστίαν δώρησαι ἡμῖν, καὶ σωτηρίαν ψυχῆς τοῖς ὑμνοῦσι σε ἐράβουσιν.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ.

Τοῖς Μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Ο Μανουὴλ ὁ ἐνδοξος, Ἀγγελῆς ὁ θεόφρων, Νικόλαος, Γεώργιος, τοῦ Χριστοῦ τῇ ἰσχύϊ ἐνήθλησαν καὶ τὴν

ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

11

πλάνην τῶν ἀπίστων καθεῖλον, καὶ νῦν καθικετεύουσι τῇ ἁγίᾳ Τριάδι ὑπὲρ ἡμῶν, οὓς ἐν ὕμνοις ἅπαντας εὐφημοῦντες, φαιδρῶς πανηγυρίσωμεν τὴν σεπτὴν τούτων μνήμην.

Δίς.

Κενοῦται ἐν τῇ μήτρᾳ σου, ὁ πλήρης αὐτοῦ, κόλπων πατρῶν ἄχραντε οὐκ ἐκστάς ἀπορρήτως, καὶ σὰρξ ὁράται, καὶ βρέφος τίκτεται. Θεοτόκε, ὃν ἐκτενῶς ἰκέτευε λυτρωθῆναι κινδύνων, καὶ πειρασμῶν, καὶ πταισμάτων Δέσποινα, καὶ γεέννης, τοὺς εὐσεβῶς κηρύττοντας τοῦ Θεοῦ σε μητέρα.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ.

Πᾶσα πνοή, ἦχος δ'.

Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσιν.

Ως γενναῖου ἐν μάρτυσι, συνελθόντες, μακάριε Ἀγγελῆ, τὴν μνήμην σου ἐορτάζωμεν· καὶ γὰρ βασάνες ὑπέμεινας, καὶ αἷμα ἐξέχεας δι' ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, παρ' οὗ στέφανον εἵληφας, ὃν ἰκέτευε, ἐκ παντοίων ῥυθῆναι συμπτωμάτων, τοὺς ἐκ πόθου ἐκτελοῦντας τὴν παναοίδιμον μνήμην σου.

Μανουήλ τε τοῦ μάρτυρος, ὡς ἀνδρείως ἀθλήσαντος, καὶ ἐχθροῦ τὴν ἔπαρσιν ταπεινώσαντος, τὴν θείαν μνήμην τιμήσωμεν, καὶ πόθῳ βοήσωμεν, νέε μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, ὑπὲρ οὗ αἷμα κέχυκας, τούτῳ πρέσβευε, ἐκ

κινδύνων ῥυθῆναι πολυτρόπων τοὺς τιμῶντας σου τὴν μνήμην, καὶ σὲ πιστῶς μακαρίζοντας.

Γεωργός ὡς περ ἄριστος, νεομάρτυς Γεώργιε, τὸ μικρὸν γεώργιον τοῦ σοῦ σώματος, σὺ καλλιέργησας ἄριστα αὐτό τε κατήρδευσας, τῶν αἱμάτων σου ῥοαῖς, καρποφόρον τε ἔδειξας, καὶ πολύγονον ἱαμάτων πληθύϊ, καὶ θαυμάτων τοῖς προστρέχουσιν ἐκ πόθου καὶ προσκυνοῦσι σε, ἔνδοξε.

Τὸν τῆς νίκης φερώνυμον τοῦ λαοῦ καὶ ὑπέρμαχον, τὸν στερρόν Νικόλαον εὐφημήσωμεν, ὅτι τὸν δρόμον τετέλεκε, τὴν πίσιν ἐκήρυξε καὶ ἐνήθλησε στερρόως δι' ἀγάπην τοῦ Κτίσαντος, ὃ παρίσταται, μετὰ δόξης ἀπαύστως ἱκετεύων, λυτρωθῆναι, ἐκ κινδύνων, πάντας τοὺς τοῦτον γεραίροντας.

Δόξα, ἦχος πλ. α'.

Δεῦτε φιλεόρτων τὸ σύστημα, δεῦτε καὶ χορεῖαν ζησώμεθα, τῇ ἐτῆσίῳ πανηγύρει τῶν νέων μαρτύρων· οὗτοι γὰρ οἱ ἀείμνηστοι μηδὲν τῶν γηϊνῶν προτιμήσαντες, μόνον δὲ τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ὡς θυρεὸν πλουτοῦντες, βασάνων κατεφρόνησαν, καὶ τὸν Χριστὸν γενναίως, Θεὸν ἀληθινὸν τοῖς ἀσεβέσιν ὡμολόγησαν, καὶ δι' αὐτόν, τὸ αἷμα, προθύμως ἐξέχεαν· τούτους ἀνευφημοῦντες εἴπωμεν, ἀθλητάι τοῦ Χριστοῦ γενναϊότατοι, Ἀγγελῆ, Μα-

12 ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

νουήλ, Γεώργιε καὶ Νικόλαε, μὴ παύ-
σητε πρεσβεύειν Θεῷ ὑπὲρ εἰρήνης
τοῦ κόσμου καὶ σωτηρίας τῶν ψυχῶν
ἡμῶν.

Καὶ νῦν.

Μακχρίζομέν σε.

Δοξολογία μεγάλη· εἰς τὴν Λειτουργίαν Τυπικὰ
καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῶν Ἀγίων Ὡδὴ γ' καὶ ε'·
Ἀπόστολον· Προκείμενον ἦχος δ'. Θαυμαστός ὁ Θεός
ἐν τοῖς Ἀγίοις αὐτοῦ, Ἐν Ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε
τὸν Θεόν. Πρὸς Ἐρεσίους ἐπιστολῆς.

Ἀδελφοί, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κρά-
τει. Ζήτει Κυριακῇ κζ'. Εὐαγγέλιον δὲ ζήτει τῇ θ'
Μαρτίου τῶν Ἀγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων.

Κειωνικόν. Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δι-
καιοί.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ.

Ἦχος β'.

Ποίημα Νικολάου Σταυράκη.

Τοὺς γενναίους μάρτυρας, τοῦ Χριστοῦ τέσ-
σαρας, ἐν Κρήτῃ ὑπομείναντας καρτερῶς,
τυράννων βασάνους καὶ χύσιν αἱμάτων, ἐν
ᾧμοις ἐγκωμίων, πιστοί, τιμήσωμεν.

